

מסכת שבת -- אימרות והנהגות

דף

<p>כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית כתיב הכא ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב וכתוב התם (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד</p>	<p>שבת י:א</p>
<p>רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד</p>	<p>שבת י:א</p>
<p>אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים</p>	<p>שבת י:ב</p>
<p>אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לעולם יחזר אדם וישב בעיר ששיבתה קרובה שמתוך ששיבתה קרובה עונותיה מועטין שנאמר (בראשית יט, כ) הנה נא העיר הזאת קרובה לנוס שמה והיא מצער</p>	<p>שבת י:ב</p>
<p>אמר רב יפה תענית לחלום כאש לנעורת</p>	<p>שבת י:א:א</p>
<p>ואמר רבי יוחנן כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי</p>	<p>שבת י:ב:ב</p>
<p>א"ר יוחנן האוחז ס"ת ערום נקבר ערום ערום ס"ד אלא א"ר זירא ערום בלא מצות בלא מצות ס"ד אלא אימא ערום בלא אותה מצוה הי גזור ברישא אילימא הא גזור ברישא</p>	<p>שבת י:ד:א</p>
<p>אמר רב הונא הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים</p>	<p>שבת כג:ב</p>
<p>הזהיר במזוזה זוכה לדירה נאה</p>	<p>שבת כג:ב</p>
<p>הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה</p>	<p>שבת כג:ב</p>
<p>הזהיר בקידוש היום זוכה וממלא גרבי יין</p>	<p>שבת כג:ב</p>
<p>איזה עשיר כל שיש לו נחת רוח בעשרו דברי רבי מאיר</p>	<p>שבת כה:ב</p>
<p>לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות קודם שימות שכיון שמת בטל מן התורה ומן המצות ואין להקב"ה שבח בו</p>	<p>שבת לא:א</p>
<p>ת"ר לעולם יהא אדם ענוותן כהלל ואל יהא קפדן כשמאי מעשה בשני בני אדם</p>	<p>שבת לב:ב</p>
<p>אמר רב יהודה לא ברא הקב"ה את עולמו אלא כדי שייראו מלפניו שנאמר (קהלת ג, יד) והאלהים עשה שייראו מלפניו</p>	<p>שבת לא:ב</p>
<p>דא"ר יוחנן משום ר' אלעזר אין לו להקב"ה בעולמו אלא יראת שמים בלבד שנאמר (דברים י, יב) ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו'</p>	<p>שבת לא:ב</p>
<p>אמר הקב"ה לא דיין לרשעים שאינן חרדין ועצבין מיום המיתה אלא שלבם בריא להן כאולם והיינו דאמר רבה מאי דכתיב (תהלים מט, יד) זה דרכם כסל למו יודעין רשעים שדרכם למיתה ויש להם חלב על כסלם</p>	<p>שבת לא:ב</p>
<p>ר' ינאי לטעמיה דאמר לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה לומר שעושין לו נס שמא אין עושים לו נס ואם עושין לו נס מנכין לו מזכותו</p>	<p>שבת לב:א</p>
<p>מאי קראה (דברים כב, ח) כי יפול הנופל ממנו וממנו להביא ראיה תנא דבי רבי ישמעאל כי יפול הנופל ממנו (ממנו) ראוי זה ליפול מששת ימי בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב</p>	<p>שבת לב:א</p>
<p>אמר ר' יצחק בריה דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטר</p>	<p>שבת לב:א</p>
<p>רבי נתן אומר בעון נדרים מתה אשה של אדם שנאמר (משלי כב, כז) אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך</p>	<p>שבת לב:ב</p>
<p>רבי אומר בעון נדרים בנים מתים כשהן קטנים שנאמר (קהלת ה, ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידך</p>	<p>שבת לב:ב</p>
<p>ר' נחמיה אומר בעון שנאת חנם מריבה רבה בתוך ביתו של אדם ואשתו מפלת נפלים ובניו ובנותיו של אדם מתים כשהן קטנים</p>	<p>שבת לב:ב</p>
<p>ר' אלעזר בר' יהודה אומר בעון חלה אין ברכה במכונס ומארה משתלחת בשערים וזורעין זרעים ואחרים אוכלין שנאמר (ויקרא כו, טז) אף אני אעשה זאת לכם והפקדתי עליכם בהלה את השחפת ואת הקדחת מכלות עינים ומדיבות נפש וזרעתם לריק זרעכם ואכלוהו אויביכם אל תקרי בהלה אלא בחלה</p>	<p>שבת לב:ב</p>
<p>בעון ביטול תרומות ומעשרות שמים נעצרין מלהוריד טל ומטר והיוקר הוה והשכר אבד ובני אדם רצין אחר פרנסתן ואין מגיעין</p>	<p>שבת לב:ב</p>
<p>אמר רב חסדא כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם שנאמר (משלי כב, יד) שוחה עמוקה פי זרות</p>	<p>שבת לא:א</p>
<p>בעון עינוי הדין ועיוות הדין וקלקול הדין וביטול תורה חרב וביזה רבה ודבר ובצורת בא ובני אדם אוכלין ואינן שבעין ואוכלין לחמם במשקל דכתיב (ויקרא כו, כה) והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם ברית וגו' ואין ברית אלא תורה שנאמר (ירמיהו לג, כה) אם לא בריתי יומם ולילה חרב</p>	<p>שבת לג:א</p>
<p>בעון שבועת שוא ושבועת שקר וחילול השם וחילול שבת חיה רעה רבה ובהמה כלה ובני אדם מתמעטין והדרכים משתוממין שנא' (ויקרא כו, כג) ואם באלה לא תוסרו לי אל תקרי באלה אלא באלה וכתביב והשלחתי בכם את חית השדה וגו' וכתביב בשבועת שקר (ויקרא יט, יב) ולא תשבועו בשמי לשקר וחללת את שם אלהיך ובחלול השם כתיב (ויקרא כב, לב) ולא תחללו את שם קדשי ובחלול שבת כתיב (שמות לא, יד) מחלליה מות יומת ויליף חילול חילול משבועת שקר</p>	<p>שבת לג:א</p>

מסכת שבת -- אימרות והנהגות

<p>בעון שפיכות דמים בית המקדש חרב ושכינה מסתלקת מישראל שנאמר (במדבר לה, לג) ולא תחניפו וגו' ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שוכן בתוכה הא אתם מטמאים אותה אינכם יושבים בה ואיני שוכן בתוכה</p>	<p>שבת לג:א</p>
<p>בעון גלוי עריות ועבודת כוכבים והשמטת שמיטין ויובלות גלות בא לעולם ומגלין אותן ובאין אחרים ויושבין במקומן שנאמר (ויקרא יח, כז) כי את כל התועבות האל עשו אנשי הארץ וגו' וכתוב ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה וגו' וכתוב (ויקרא יח, כח) ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה ובעבודת כוכבים כתיב (ויקרא כו, ל) ונתתי את פגריכם וגו' וכתוב והשמותי את מקדשיכם וגו' ואתכם אזרה בגוים בשמיטין וביובלות כתיב (ויקרא כו, לד) אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם וגו' וכתוב (ויקרא כו, לד) כל ימי השמה תשבות</p>	<p>שבת לג:א</p>
<p>בעון נבלות פה צרות רבות וגזירות קשות מתחדשות ובחורי שונאי ישראל מתים יתומים ואלמנות צועקין ואינן נענין שנא' (ישעיהו ט, טז) על כן על בחוריו לא ישמח ה' ואת יתומיו [ואת] (ו) אלמנותיו לא ירחם כי כלו חנף ומרע וכל פה דובר נבלה בכל זאת לא שב אפו ועוד ידו נטויה</p>	<p>שבת לג:א</p>
<p>פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות ר' יוסי שתק נענה רשב"י ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן תקנו שווקין להושיב בהן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמן גשרים ליטול מהן מכס הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם ונשמעו למלכות אמרו יהודה שעילה יתעלה יוסי ששתק יגלה לציפורי שמעון שגינה יהרג</p>	<p>שבת לג:ב</p>
<p>נפקו חזו אינשי דקא כרבי זורעי אמר מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חיזרו למערכתכם הדור אזול איתיבו תריסר ירחי שתא אמרי משפט רשעים בגיהנם י"ב חדש יצתה בת קול ואמרה צאו ממערכתכם נפקו כל היכא דהוה מחי ר' אלעזר הוה מסי ר"ש</p>	<p>שבת לג:ב</p>
<p>דתניא ר' אלעזר אומר כל האוחז באמה ומשתין כאילו מביא מבול לעולם</p>	<p>שבת מא:א</p>
<p>אמר רב הונא אמר רב כל המניח ידיו כנגד פניו של מטה כאילו כופר בבריתו של אברהם אבינו</p>	<p>שבת מא:א</p>
<p>מעיל רבי יונתן כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו באנשי עירו נתפס על אנשי עירו בכל העולם כולו נתפס על כל העולם כולו</p>	<p>שבת נד:ב</p>
<p>אין יסורין בלא עון דכתיב (תהלים פט, לג) ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>דא"ר אחא בר' חנינא מעולם לא יצתה מדה טובה מפי הקב"ה וחזר בה לרעה חוץ מדבר זה דכתיב (יחזקאל ט, ד) ויאמר ה' אליו עבור בתוך העיר בתוך ירושלים והתוית תיו על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>והיינו דכתיב (יחזקאל ט, ו) זקן בחור ובתולה טף ונשים תהרגו למשחית ועל כל איש אשר עליו התיו אל תגשו וממקדשי תחלו וכתוב ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית תני רב יוסף אל תקרי מקדשי אלא מקדשי אלו בני אדם שקיימו את התורה כולה מאלף ועד תיו</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>אמר רב אמי אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון אין מיתה בלא חטא דכתיב (יחזקאל יח, כ) הנפש החוטאת היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה</p>	<p>שבת נה:א</p>
<p>ג' דברים מביאין את האדם לידי עניות ואלו הן המשתין מים בפני מטתו ערום ומזלזל בנטילת ידים ושאשתו מקללתו בפניו</p>	<p>שבת סב:ב</p>
<p>דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד שנאמר (דברים טו, יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>א"ר אלעזר שני תלמידי חכמים המחדיין זה לזה בהלכה הקב"ה מצליח להם שנאמר (תהלים מה, ה) והדרך צלח אל תקרי והדרך אלא וחדך</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>אמר ר' שמעון בן לקיש שני תלמידי חכמים הנוחין זה לזה בהלכה הקדוש ברוך הוא מקשיב להן שנאמר (מלאכי ג, טז) אז נדברו יראי ה' וגו'</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>א"ר אמי אפילו חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>א"ר חנינא בר אבדי כל העושה מצוה כמאמרה אין מבשרין אותו בשורות רעות שנאמר (קהלת ח, ה) שומר מצוה לא ידע דבר רע</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>אמר רבי אבא אמר רבי שמעון בן לקיש שני תלמידי חכמים המקשיבים זה לזה בהלכה הקדוש ב"ה שומע לקולן שנאמר (שיר השירים ח, יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>אמר רבי שמעון בן לקיש שני ת"ח המדגילים זה לזה בהלכה הקדוש ברוך הוא אוהבן שנאמר (שיר השירים ב, ד) ודגלו עלי אהבה</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>א"ר שמעון בן לקיש גדול המלוה יותר מן העושה צדקה</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>א"ר שמעון בן לקיש כל המגדל כלב רע בתוך ביתו מונע חסד מתוך ביתו שנאמר (איוב ו, יד) למס מרעהו חסד שכן בלשון יונית קורין לכלב למס</p>	<p>שבת סג:א</p>
<p>א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא כל היודע לחשב בתקופות ומזלות ואינו חושב עליו הכתוב אומר (ישעיהו ה, יב) ואת פועל ה' לא יביטו ומעשה ידיו לא ראו</p>	<p>שבת עה:א</p>
<p>אמר רב יהודה אמר רב כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה ברא שבלול לכתיב ברא זבוב לצירעה יתוש לנחש ונחש לחפפית וסממית לעקרב</p>	<p>שבת עז:ב</p>
<p>אמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ואפי' שעה אחת שהרי כמה שנים נשנית משנה זו בבית המדרש ולא נתגלה טעמה עד שבא רבי חנינא בן עקביא ופירשה</p>	<p>שבת פג:ב</p>

מסכת שבת -- אימרות והנהגות

<p>אמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפי' בשעת מיתה שנא' (במדבר יט, יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל אפי' בשעת מיתה תהא עוסק בתורה</p>	<p>שבת פג:ב</p>
<p>אמר ר"ל אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל</p>	<p>שבת פג:ב</p>
<p>אמר ריש לקיש החושד בכשרים לוקה בגופו דכתיב (שמות ד, א) והן לא יאמינו לי וגו'</p>	<p>שבת צז:א</p>
<p>אמר רבא ואיתימא רבי יוסי בר' חנינא מדה טובה ממהרת לבא ממדת פורענות דאילו במדת פורענות כתיב (שמות ד, ו) ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ואילו במדה טובה כתיב ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו מחיקו הוא דשבה כבשרו</p>	<p>שבת צז:א</p>
<p>תהלים פא, ז) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר איזהו אל זר שיש בגופו של אדם הוי אומר זה יצר הרע</p>	<p>שבת קה:ב</p>
<p>א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו שנאמר (תהלים נו, ט) נודי ספרתה אתה שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך</p>	<p>שבת קה:ב</p>
<p>א"ר יהודה אמר רב כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו שנאמר (יהושע כד, ל) ויקברו אותו בגבול נחלתו בתמנת סרח אשר בהר אפרים מצפון להר געש</p>	<p>שבת קה:ב</p>
<p>א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המתעצל בהספדו של חכם אינו מאריך ימים מדה כנגד מדה שנאמר (ישעיהו כז, ח) בסאסאה בשלחה תריבנה</p>	<p>שבת קה:ב</p>
<p>שכל הבוכה על אדם כשר מוחלין לו על כל עונותיו</p>	<p>שבת קה:ב</p>
<p>והתניא ר"ש בן אלעזר אומר משום חילפא בר אגרא שאמר משום ר' יוחנן בן נורי המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו היא בעיניך כעובד ע"ז שכך אומנתו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע"ז והולך ועובד</p>	<p>שבת קה:ב</p>
<p>והאמר מר יושב הקב"ה וזן מקרני ראמים ועד ביצי כינים</p>	<p>שבת קז:ב</p>
<p>אמר רבא בר זימונא אם ראשונים בני מלאכים או בני אנשים ואם ראשונים בני אנשים או כחמורים ולא כחמורו של ר' חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר אלא כשאר חמורים</p>	<p>שבת קיב:ב</p>
<p>ואמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן כל תלמיד חכם שנמצא רב על בגדו חייב מיתה שנאמר (משלי ת, לו) כל משנאי אהבו מות אל תקרי משנאי אלא משניאי</p>	<p>שבת קיד:א</p>
<p>ואמר רבי יוחנן איזהו ת"ח שממנין אותו פרנס על הציבור זה ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומר ואפי' במסכת כלה</p>	<p>שבת קיד:א</p>
<p>ואמר רבי יוחנן איזהו ת"ח שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו זה שמניח חפצו ועוסק בחפצי שמים</p>	<p>שבת קיד:א</p>
<p>ואמר רבי יוחנן איזהו תלמיד חכם כל ששואלין אותו הלכה בכל מקום ואומרה</p>	<p>שבת קיד:א</p>
<p>ואמר רבי יוחנן איזהו תלמיד חכם שמחזירין לו אבידה בטביעות העין זה המקפיד על חלוקו להופכו</p>	<p>שבת קיד:א</p>
<p>לא הא מני רבי עקיבא היא דאמר עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות</p>	<p>שבת קיח:א</p>
<p>א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות מחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וממלחמת גוג ומגוג מחבלו של משיח</p>	<p>שבת קיח:א</p>
<p>א"ר יוחנן משום רבי יוסי כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים שנאמר (ישעיהו נח, יד) אז תתענג על ה' והרכתיך על במתי ארץ והאכלתיך</p>	<p>שבת קיח:א</p>
<p>אמר רב כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו שנאמר (תהלים לז, ד) והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך</p>	<p>שבת קיח:ב</p>
<p>א"ר יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפי' עובד ע"ז [כדור] אנוש מוחלין לו שנאמר (ישעיהו נו, ב) אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו אל תקרי מחללו</p>	<p>שבת קיח:ב</p>
<p>אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנא' (ישעיהו נו, ד) כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו'</p>	<p>שבת קיח:ב</p>
<p>אמר רב המנוא כל המתפלל בע"ש ואומר ויכולו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנאמר ויכולו אל תקרי ויכולו</p>	<p>שבת קיט:ב</p>
<p>אמר רב חסדא אמר מר עוקבא כל המתפלל בע"ש ואומר ויכולו שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם מניחין ידיהן על ראשו ואומרים לו (ישעיהו ו, ז) וסר עונך וחסאתך תכופר</p>	<p>שבת קיט:ב</p>
<p>אריב"ל כל העונה אמן היא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו שנאמר (שופטים ה, ב) בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה' מ"ט בפרוע פרעות משום דברכו השם</p>	<p>שבת קיט:ב</p>
<p>אמר ריש לקיש כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי ג"ע שנאמר (ישעיהו כו, ב) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים אל תיקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן</p>	<p>שבת קיט:ב</p>
<p>א"ר יהודה בריה דרב שמואל משמיה דרב אין הדליקה מצויה אלא במקום שיש חילול שבת שנאמר (ירמיהו יז, כז) ואם לא תשמעו אלי לקדש את יום השבת ולבלתי שאת משא וגו' והצתי אש בשעריה ואכלה ארמנות ירושלים ולא תכבה</p>	<p>שבת קיט:ב</p>
<p>אמר אביי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת שנאמר (יחזקאל כב, כו) ומשבתותי העלימו עיניהם ואחל בתוכם</p>	<p>שבת קיט:ב</p>

מסכת שבת -- אימרות והנהגות

דף

- אמר ר' אבהו **לא חרבה** ירושלים אלא בשביל שביטלו ק"ש שחרית וערבית שנאמר (**ישעיהו ה, יא**) הוי משכימי בבקר שכר ירדפו וגו' וכתוב (**ישעיהו ה, יב**) והיה כנור ונבל תוף וחליל ויין משתיהם ואת פועל ה' לא יביטו וכתוב (**ישעיהו ה, יג**) לכן גלה עמי מבלי דעת
- אמר רב המנונא **לא חרבה** ירושלים אלא בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן שנאמר (**ירמיהו ו, יא**) שפוך על עולל בחוץ וגו' מה טעם שפוך משום דעולל בחוץ
- אמר עולא **לא חרבה** ירושלים אלא מפני שלא היה להם בושת פנים זה מזה שנאמר (**ירמיהו ו, טו**) הובישו כי תועבה עשו גם בוש לא יבושו וגו'
- א"ר חנינא **לא חרבה** ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה שנאמר (**איכה א, ו**) היו שריה כאילים לא מצאו מרעה מה איל זה ראשו של זה בצד זנבו של זה אף ישראל שבאותו הדור כבשו פניהם בקרקע ולא הוכיחו זה את זה
- א"ר יהודה **לא חרבה** ירושלים אלא בשביל שביזו בה ת"ח שנאמר (**דברי הימים ב לו, טז**) ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים ובוזים דבריו ומתעתעים בנביאיו עד עלות חמת ה' בעמו עד [ל] אין מרפא
- אמר רב יהודה אמר רב **כל המבזה** ת"ח אין לו רפואה למכתו אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב (**דברי הימים א טז, כב**) אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו אל תגעו במשיחי אלו תינוקות של בית רבן ובנביאי אל תרעו אלו ת"ח
- אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה **אין העולם** מתקיים אלא בשביל הבל תינוקות של בית רבן
- אמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה **אין מבטלין** תינוקות של בית רבן אפי' לבנין בית המקדש
- ואמר רבא **לא חרבה** ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמנה שנאמר (**ירמיהו ה, א**) שוטטו בחוצות ירושלים וראו נא [ודעו ובקשו ברחובותיה אם תמצאו איש] (אם יש איש) עושה משפט מבקש אמונה ואסלח לה
- אמר ר' אלעזר **לעולם יסדר** אדם שלחנו בע"ש אע"פ שאינו צריך אלא לכזית
- ואמר ר' חנינא **לעולם יסדר** אדם שלחנו במוצאי שבת אע"פ שאינו צריך אלא לכזית
- א"ר יוחנן **גדולה הכנסת אורחין** כהשכמת בית המדרש דקתני מפני האורחין ומפני בטול בית המדרש
- אמר רב יהודה אמר רב **גדולה הכנסת אורחין** מהקבלת פני שכינה דכתיב (**בראשית יח, ג**) ויאמר (ה') אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור וגו'
- ששה דברים** אדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן הכנסת אורחין וביקור חולים ועיון תפלה והשכמת בית המדרש והמגדל בניו לתלמוד תורה והדן את חברו לכף זכות
- אלו דברים** שאדם עושה אותם ואוכל פירותיהן בעולם הזה והקן קיימת לו לעולם הבא ואלו הן כיבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום שבין אדם לחברו ות"ת כנגד כולם
- א"ר יוחנן **שלא כמדת** הקב"ה מדת בשר ודם מדת ב"ו אין קטן יכול לומר לגדול המתן עד שאבא אצלך ואילו בהקדוש ברוך הוא כתיב ויאמר (ה') אם נא מצאתי וגו'
- הדן חברו** לכף זכות דנין אותו לזכות
- אמר רב **לעולם ימכור אדם** קורות ביתו ויקח מנעלים לרגליו הקיז דם ואין לו מה יאכל ימכור מנעלים שברגליו ויספיק מהן צרכי סעודה מאי צרכי סעודה רב אמר בשר ושמואל אמר יין
- כל המקיל** בסעודת הקזת דם מקילין לו מזונותיו מן השמים ואומרים הוא על חייו לא חס אני אחוס עליו
- ר"ש בן אלעזר אומר **כל מצוה** שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת גזרת המלכות כגון עבודת כוכבים ומילה עדיין היא מוחזקת בידם וכל מצוה שלא מסרו ישראל עצמן עליה למיתה בשעת גזרת המלכות כגון תפילין עדיין היא מרופה בידם
- אמר עולא **אין ירושלים** נפדה אלא בצדקה שנאמר (**ישעיהו א, כז**) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה
- א"ר יעקב בריה דבת יעקב **כל שחבירו** נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה
- דאמר שמואל **אין בין** העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות בלבד שנא' (**דברים טו, יא**) כי לא יחדל אביון מקרב
- כל המרחם** על הבריות מרחמין עליו מן השמים וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים
- ותנא דבי ר' ישמעאל **גלגל הוא** שחוזר בעולם
- וכל השטוף בזמה** זקנה קופצת עליו
- רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר **תלמידי חכמים** כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם שנאמר (**איוב יב, יב**) בשישים חכמה ואורך ימים תבונה
- ועמי הארץ** כל זמן שמזקינין טפשות נתוספת בהן שנאמר (**איוב יב, כ**) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח
- ואמר רבי יצחק **קשה רימה** למת כמחט בבשר החי שנאמר (**איוב יד, כב**) אך בשרו עליו יכאב
- כל י"ב חדש** גופו קיים ונשמתו עולה ויורדת לאחר י"ב חדש הגוף בטל

רבי אליעזר אומר **שוב יום אחד** לפני מיתתך שאלו תלמידיו את ר"א וכי אדם יודע איזהו יום ימות אמר להן וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה

שבת
קנ"א